

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

30-ste jaargang nummer 2

juli 2020

De Twaalven (5)

door Dr. W. Lodder

Jakobus

Jakobus is met zijn broeder Johannes de enige onder de twaalf wiens vader en moeder ons bij name bekend zijn.

Vader

Zijn vader droeg een echt-Joodse naam, Zabdai, in 't Grieks Zebedeüs. Van beroep was deze visser. 't Is jammer, dat onze kennis van zijn maatschappelijke positie zich haast tot dit éne beperkt. Zelfs zijn woonplaats wordt ons nergens genoemd. In de regel zoekt men hem en zijn bedrijf in Kapernaüm, hoewel er aan de zee van Galilea meer visserssteden lagen. Financieel moet Zebedeüs zich behoorlijk hebben kunnen bewegen, zodat Jakobus en Johannes stellig niet in armoede opgegroeid zijn.

Men heeft van Zebedeüs zelfs een reder gemaakt, die meerdere schepen op zee had, want van de jaarlijkse besomming van één schip - redeneerde men - zal als netto-winst toch wel niet zo'n bedrag zijn overgebleven, dat zijn vrouw kon doen, wat zij wilde.

Doch andermans boeken zijn duister te lezen. Zebedeüs kan immers ook nog andere bronnen van inkomsten hebben gehad, terwijl het eveneens de vraag is, of er met hetgeen zijn vrouw zich veroorloofde, zulke grote sommen gemoed waren. In Mark.1:19 en 20 zien wij Zebedeüs met Jakobus en Johannes aan boord van één schip en met knechten. Het wil er niet bij mij in, dat de eigenaar van een groot bedrijf zijn zoons de netten laat boeten, zoals zij toen deden; voor hen heeft hij wel iets anders te doen.

Moeder

Van de moeder, die Salome heette, weten wij meer. Markus noemt haar als één van de vrouwen, die Jezus in Galilea waren gevolgd en Hem "dienden", vóór zij met Hem naar Jeruzalem gingen. ^{Mark.15:40} Met dit "dienen" wordt bedoeld, het blijkt uit het Grieks, dat zij in het onderhoud van Jezus en van de twaalf voorzagen. Financieel kon Salome dat dus. Zij deed trouwens ook mee, toen de vrouwen na Jezus' begrafenis specerijen gingen kopen

om Zijn lichaam te zalven. Men heeft daaruit de conclusie getrokken, dat het huisgezin van Zebedeüs, wat welvaart en positie betrof, "eerder kan worden vergeleken met dat van Chuzas, de rentmeester van Herodes" ^{Luk.8:3} dan met dat van Jozef en Maria.

Milieu

't Is natuurlijk moeilijk na te gaan op welke trap van de maatschappelijke ladder het huisgezin van Zebedeüs precies gestaan heeft; het doet er ook betrekkelijk weinig toe, doch ik vraag mij toch af, of de welvaart van de ouders van Jakobus en Johannes hier niet te hoog wordt aangeslagen. Volgens Luk.8:2, 3 namen onder de vrouwen, die Jezus in Galilea van haar goederen dienden, Maria Magdalena en Johanna, de vrouw van Chuzas, en Suzanna de eerste plaatsen in; de moeder van Jakobus en Johannes wordt hier niet genoemd. Achter de met name vermelden stonden nog andere vrouwen, "vele" zelfs, en tot deze zal Salome behoord hebben. En in Hand.4:13 lezen wij, dat de overpriesters zich verwonderden, niet alleen over Petrus, doch óók over Johannes, toen zij er achter kwamen, dat zij te doen hadden met een paar ongeleerde en eenvoudige mensen uit het volk.

Dit waarschuwt ons de welvaart en de maatschappelijke positie van Zebedeüs niet al te hoog aan te slaan. Dat één van zijn zoons met Kajafas bekend was ^{Joh.18:16} en daarom door de deurwaarster niet werd tegengehouden, toen hij in de lijdensnacht het hogepriesterlijk paleis binnen ging,

behoeft er nog niet op te wijzen, dat Jakobus en Johannes in de hoogste kringen verkeerden. Wie zal zeggen van wanneer die bekendheid dateerde. Kajafas was hoogstwaarschijnlijk eveneens een man uit het volk, die door zijn huwelijk met de dochter van Annas op het paard was gekomen.

Ten aanzien van de maatschappelijke positie van de zonen van Zebedeüs behoeft Joh.18:16 derhalve niets te zeggen, wat met Hand.4:13 in tegenspraak is. Maria, de moeder des Heeren was betrekkelijk arm; bij haar reiniging bracht zij immers niet een lam, zoals van gegoede Israëlieten verwacht werd, doch een paar duiven als offer. ^{Luk.2:24} Van haar zuster Salome mag men hetzelfde aannemen. Door haar huwelijk met Zebedeüs, de eigenaar van een behoorlijk bedrijf, kwam zij echter in betere doen. Dat zij rijk werd, toen zij als een arme Judeese freule het geluk had een vermogenden Galileese reder te huwen, zoals ik ergens las, lijkt mij, nog afgezien van de moderne, romantische doch vooral smakeloze formulering, veel te sterk uitgedrukt.

Zonen van Zebedeüs

Jakobus droeg een echt-Joodse naam. Saul werd Saulus in 't Grieks en Jakobus Jakobus. Waarschijnlijk was hij ouder dan Johannes, omdat hij zo goed als altijd vóór zijn broeder genoemd wordt. Twaalf maal heb ik in de Evangelieën Jakobus en Johannes gevonden tegen slechts éénmaal Johannes en Jakobus. ^{Luk.9:28} Meer dan eens worden zij onder verzwijging van hun namen

eenvoudig aangeduid als de zonen van Zebedeüs. Mat.20:20; 26:37; 27:56; Joh.21:2

Men heeft er op gewezen, dat men Jakobus in de Evangeliën altijd en overal in 't gezelschap van zijn broeder ontmoet. Er zijn plaatsen, b.v. in de Paaszaal, op Golgotha, waar men Johannes alleen tegenkomt; Jakobus nooit. Men kan niemand verbieden dat "merkwaardig" te vinden. Als men er maar geen bepaalde conclusies uit trekt en Jakobus b.v. voorstelt als een slappe figuur, die niet beter wist te doen dan in 't zog van zijn broeder te varen. Niets geeft ons daar recht toe. Jezus voelde een bijzondere betrekking op Jakobus, want hij was één van de drie, die Hem in het huis van Jaïrus het eerst als overwinnaar van de dood leerden kennen, en die daarna op de berg Zijn verheerlijking Mat.17:1 en in Gethsemané de diepte van Zijn lijden mochten aanschouwen.

Mat.26:37 Voor ons zal het wel altijd een onbeantwoorde vraag blijven, wat Jezus in Jakobus gezien heeft. Door de schaarste der gegevens is Diens voorkeur voor deze zoon van Zebedeüs, zelfs van menselijk standpunt, niet te verklaren.

Zonen des donders

Volgens Mark.3:17 had Jezus aan Jakobus en Johannes den bijnaam: Boanerges, d.i. zonen des donders, gegeven. Men heeft beweerd, dat Markus hier op de dingen vooruit liep door Jezus reeds bij de keuze van het twaalfstal de naam Boanerges op de lippen te leggen, die Hij hun in werkelijkheid eerst later zou hebben gegeven naar

aanleiding van het gebeurde in een dorp der Samaritanen.

Maar haalt men daarmee Jezus niet neer tot het gewone menselijke peil? Wij moeten in de regel eerst een uitbarsting meemaken, voor wij er achter komen, welk een heftig temperament er in de diepte van iemands wezen verborgen ligt. Maar Jezus! Hij, Die Zich nooit in één mens vergiste, behoefde iemand slechts aan te zien om direct te weten, wat Hij aan hem had. Uiterlijk hebben de beide broeders Jakobus en Johannes misschien op elkaar geleken; innerlijk zeker. Noemenswaardig karaktersverschil was er niet. Want reeds bij hun intrede in de Apostelkring herkende Jezus in hen mensen van een onstuimig, vurig temperament. Meer heeft Markus in zijn beknopte samenvatting van de roeping der "twaalven" niet willen zeggen. En Jezus had juist gezien.

Samaria

Zij konden uitvallen, deze zonen van Zebedeüs. Dat zien wij in Luk.9:51-56. Zij zijn buiten zichzelf van verontwaardiging over de hondsheid der Samaritanen, die Jezus op Zijn reis naar Jeruzalem geen onderdak wilden verlenen. De streek, waarin dit vooral ons verplaatst, bracht hun waarschijnlijk, evenals latere lezers van Luk.9 de geschiedenis van Elia te binnen. ^{2Kon.1} (Dat blijkt uit de omstandigheid, dat in de oudste handschriften de laatste woorden van vs. 54 ontbreken: "gelijk ook Elia gedaan heeft." Deze moeten dus later in de jongere handschriften ingelast zijn.

Waarschijnlijk is deze verklarende toevoeging door een van de eerste afschrijvers aan de rand van de tekst geschreven en later in de tekst zelf opgenomen.) En rood van ergernis vragen zij: "Heere, wilt Gij, dat wij zeggen, dat er vuur van den hemel dale en dezen verslinde?" vs. 54

Hier zijn de zonen des donders aan het woord. Jezus liet het toen bij een scherpe terechtwijzing, want volgens de oudste handschriften eindigt het verhaal aldus: "Maar Zich omkerende, bestrafte Hij hen. En zij gingen naar een andere plaats."

Ambitie

Volgens Mark.10:35 kwamen Jakobus en Johannes na de derde en laatste lijdensaankondiging tot Jezus om Hem iets te vragen. De Evangelist laat duidelijk doorschemeren, dat zij er eigenlijk mee zaten en er niet goed mee voor de dag durfden komen. Zij leidden hun vraag in met een: "Mees-ter, wij wilden wel, dat Gij ons deede, zo wat wij begeren zullen." Zij hopen: Jezus zal het wel raden. Doch met Zijn "wat wilt gij, dat Ik u doe," dwingt Hij hen hun eerzuchtig verlangen bloot te geven. Nooit voelen wij het egoïstische van een bepaalde overlegging immers dieper en sterker dan wanneer wij genoodzaakt worden haar onder woorden te brengen. En dan komt het: "Geef ons, dat wij mogen zitten, de één aan Uw rechterhand en de ander aan Uw linkerhand in Uw heerlijkheid." Dezelfde schroom, die in de voorstelling van Markus doorschemert, bracht er volgens Mattheüs de

beide broeders zelfs toe hun moeder in den arm te nemen. En Salome was er, stel ik mij voor, direct voor te vinden. Dat leek haar wel. Haar éne zoon aan Jezus' rechter- en haar andere aan Zijn linkerhand in Zijn heerlijkheid. Wie weet of bij haar de gedachte niet meesprak: feitelijk komt hun dat toe, want als Jezus straks de troon van David bestijgt: wie mogen er dan eer en meer aanspraak op maken aan beide kanten naast Hem te zitten dan haar zoons, de twee enigen onder "de twaalven", die aan het huis van David verwant waren? Ja, wie zal zeggen, of deze zelfde gedachte ook niet bij Jakobus en Johannes de moeder van hun begeerte geweest is.

Salome voelde, dat het iets geweldigs was, dat zij kwam vragen, want geflankeerd door haar zoons naderde zij Jezus en boog zich voor Hem neer, alsof Hij reeds Koning was en de begeerde plaatsen met één woord kon vergeven. Doch Jezus wees haar terug. Dit tweetal wist niet, wat het begeerde. Besepte het wel, dat de weg naar de hoogte door de diepte heen liep? "Kunt gij de drinkbeker drinken, dien Ik drinken zal en met de doop gedoopt worden, waarmede Ik gedoopt worde?" In rustige zelfverzekerdheid klonk het: "Wij kunnen." Daarop kregen zij te horen, dat zij wel met Zijn lijdensdoop gedoopt zouden worden, doch dat Zijn Vader over de door hen gevraagde plaatsen beschikte. Welk een eerzucht bleek er blijkens dit voorval in deze zonen des donders te smeulen. Hogere aspiraties kan een mens toch moeilijk voeden dan hier in hen opvlamden.

Geen wonder, dat de anderen het Jakobus en Johannes "zeer kwalijk" namen, schrijft óók Mattheus, ^{20:24} wel een bewijs, dat volgens beide Evangelisten de discipelen er niet Salome, doch haar zoons, op aangezien hebben; uit het broedsel hunner eierzucht was deze begeerte geboren.

Wij zeiden zoëven, dat wij Jakobus in de Evangeliën nergens alleen tegenkomen. Misschien éénmaal anoniem. In 't vierde Evangelie horen wij van een discipel, die aan de Hogepriester bekend was en aan wiens voorspraak Petrus het te danken had, dat hij de zaal binnen mocht, waarin Jezus door Kajafas verhoord werd.

Op de eigenaardigheid van Johannes om zich zelf en zijn familie zoveel mogelijk in de schaduw te houden, hebben wij reeds vroeger gewezen. Zijn mede-discipelen daarentegen haalt hij naar voren, want als hij vertelt, dat één hunner een opmerking maakte, noemt hij geregeld diens naam, ^{Joh.6:8; 11:16; 14:5, 8, 22; 20:24} behalve in Joh.18, waar wij tweemaal horen van een "andere discipel". ^{vs. 15, 16} Daarmee moet hij óf zichzelf bedoeld hebben, óf, wat mij waarschijnlijker voorkomt, zijn broeder Jakobus, omdat hij gewoon is zichzelf te maskeren met de aanduiding "de discipel, dien Jezus liefhad."

Martelaarschap

Jakobus wordt - afgezien van Hand. 1:13 - in 't Nieuwe Testament nog éénmaal genoemd en wel in Hand.12:2. En ditmaal gaat hij alleen, een donkere, eenzame weg, waarover zelfs de schaduw van Johannes niet heen-

viel, laat staan, dat deze broeder hem voorging. In Hand.12:2 lezen wij van Herodes (Herodes Agrippa I): "En hij doodde Jakobus, de broeder van Johannes, met het zwaard."

Het verbaast mij, zo vaak ik dit lees, dat dit ons zo sober meegedeeld wordt; met één pennestreek doet Lukas het af, alsof het niet gaat over de eerste van de "twaalven", die de dood ondergaat. Uit Hand.12:2 krijgt men niet de indruk, dat er een gerechtelijk onderzoek tegen hem uitgelokt is. Blijkbaar is de Apostel gegrepen en terstond daarop met het zwaard omgebracht. Doch waarom? Dat weten wij niet en komen wij waarschijnlijk ook nimmer te weten.

Het heeft geen zin de verschillende hypothesen, die opgesteld zijn om in deze duisternis licht aan te brengen, hier de revue te laten passeren. De laatste - bij mijn weten althans, zij dateert van 1936 - laat Herodes de Apostel terecht stellen op grond van de beschuldiging, dat de eerste Christenen zich aan grafschennis zouden hebben schuldig gemaakt.

Onder de nalatenschap van een zekeren Wilhelm Fröhner, in 1925 te Parijs overleden, werd een marmeren tafel gevonden, lang 60 cm, breed 37,5 cm, voorzien van een label met de aantekening: "marmeren tegel gezonden uit Nazareth in 1878." Er komt een inscriptie op voor, die uit 22 regels bestaat. De eerste luidt: "edict des Keizers." Dan volgen er 21 regels, waarin allen, die zich op de een of andere wijze aan een graf vergrijpen, met de doodstraf bedreigd worden.

De text van deze inscriptie werd eerst in 1930 gepubliceerd. Volgens deskundigen bewijst het lettertype van deze 22 regels, dat het edict in de dagen van Keizer Augustus, op zijn laatst tegen het midden der eerste eeuw, op deze tegel moet aangebracht zijn.

Doch nu komen de vragen. Wie was de Keizer, wiens naam niet genoemd wordt? En wat bracht hem er toe op grafschennis de doodstraf te stellen? En hoorde deze marmeren tegel werkelijk in Nazareth thuis?

Al deze vragen zijn zeer verschillend beantwoord. Als de ongenoemde Keizer zijn Augustus en nagenoeg al zijn opvolgers uit de eerste eeuw na Chr. gedoodverfd. En men kon het blijkbaar niet laten het uitvaardigen van dit edict in verband te brengen met de beschuldiging, die door de Joden tegen de eerste Christenen ingebracht werd, dat zij het graf van Jezus zouden hebben geschonden en Zijn lichaam gestolen. Op aandringen der overpriesters zou de Romeinse Stadhouders de Keizer hebben bewogen een beschikking uit te vaardigen, waarin op dergelijke schanddaden de doodstraf gesteld werd.

Meer dan een vermoeden is dit evenwel niet. Volgens Josephus heeft zich onder de eerste Romeinse Stadhouders, die na de afzetting van Archelaüs (6 na Chr.) over Judea regeerde, een ergerlijk geval van grafschennis op grote schaal voorgedaan. Daarmee zou men de uitvaardiging van dit edict m.i. met meer recht in verband kunnen brengen. Doch dit punt interesseert ons verder niet.

Hier volgt de jongste hypothese. Caligula zou de ongenoemde Keizer geweest zijn. Na zijn dood werden al zijn edicten op 11 Febr. 41 na Chr. door zijn opvolger Claudius buiten werking gesteld. Nochtans zou Herodes, om bij de Joden in 't gevlij te komen, deze beschikking hebben aangegrepen om Jakobus op grond van grafschennis ter dood te veroordelen.

Dit lijkt mij al zeer onwaarschijnlijk. 't Was al meer dan twaalf jaar geleden, dat de discipelen, volgens de bewering der Joden, het graf van Jezus zouden hebben geschonden. Niets wijst er op, dat zij uit deze bewering een aanklacht gesmeed hebben en dat zij daarmee naar Pilatus gegaan zijn. De overpriesters durfden blijkbaar hun beschuldiging niet eens in 't bijzijn der "twaalven" herhalen. Want na hun wonderbare verlossing uit de gevangenis werpt de Hogepriester de Apostelen niet in verontwaardiging het verwijt voor de voeten, dat zij grafschenders zijn, doch beklagt hij zich bijna huilend over het ongelijk, dat hem en de zijnen aangedaan wordt: "Gij wilt het bloed van dezen mens over ons brengen." Hand.5:27

Doch nog afgezien daarvan. Met dit edict in de hand had Herodes al de Apostelen in staat van beschuldiging kunnen stellen. Waarom doet hij het dan Jakobus alleen? En zelfs dat staat nog niet eens vast, want van een in staat van beschuldiging stellen van Jakobus horen wij niets. Lukas zegt alleen, en tot die paar woorden beperkt zich wat wij met zekerheid weten: "En hij doodde Jakobus, de broe-

der van Johannes, met het zwaard." Bovendien zegt Lukas in het eerste vers: "En omtrent die zelfde tijd sloeg de Koning Herodes de handen aan sommigen van de gemeente om die kwalijk te behandelen." Op grond van het edict kon Herodes niet tegen vooraanstaande gemeenteleden, doch feitelijk alléén tegen "de twaalven" optreden. Dat hij drie of vier van hen arresteerde, is uit dit "sommigen van de gemeente" m.i. onmogelijk te lezen. In de eerste plaats niet, omdat Lukas het dan zeker wel zou gezegd hebben. En in de tweede plaats niet, omdat "kwalijk behandelen" nog heel iets anders is dan "doden", wat hij Jakobus deed en wat hij allen had kunnen doen en waarschijnlijk ook wel zou hebben gedaan, als hij op grond van het edict tegen "sommige" Apostelen opgetreden was. Dat deed hij evenwel niet. Dit alles maakt het m.i. al heel onwaarschijnlijk, dat dit edict hier een

rol gespeeld heeft. Uit Hand.12:1 krijgt men veeleer de indruk, dat Herodes aan een van zijn grillen toegaf, toen hij zó tegen de Christelijke gemeente te keer ging. Dat hij Petrus daarna gevangen nam is nog te verklaren, want hij was er achter gekomen, dat zijn optreden "de Joden behaaglijk" was. Doch waarom hij er toe kwam, juist Jakobus, de broeder van Johannes, te laten doden, dat weten wij niet, er ligt over diens heengaan een sluier.

Door Gods genade heeft deze éne zoon van Zebedeüs zijn "wij kunnen" mogen bezegelen met zijn bloed. Hij wilde gaarne één der eersten zijn en hij is het geworden, doch in heel andere zin, dan hij zich voorstelde, toen hij met zijn moeder en zijn broeder tot Jezus kwam; hij werd de eerste der "twaalven", die de heerlijkheid met zijn Meester mocht delen.

Wordt vervolgd.

Online Conferentie Beekbergen

Onderwerp: "De Tijd van het Einde"

25 t/m 31 juli 2020

Traditioneel organiseert het NBC jaarlijks een conferentie in Wuppertal. Maar door buitengewone omstandigheden is dat dit jaar helaas niet mogelijk. Gelukkig kunnen we ook via internet Gods Woord samen openen. Voor zowel volwassenen als voor de jeugd is er dit jaar de mogelijkheid om de Bijbelstudies online te volgen. De lezingen door broeder Ab Klein Haneveld zullen via een livestream worden gegeven. Het thema blijft "De tijd van het einde".

U kunt zich aanmelden om live aanwezig te zijn bij één of meerdere bijeenkomsten. Nadere gegevens zijn te vinden op

<https://www.bijbelstudie.nl/online-conferentie-2020/>

Jacobus

volgens "Apostolische oudheden" door William Cave, Uit het Engelsch, naar den vijfden Druk vertaald, door Salomon Bor, Predikant tot Zeyst. Uitgegeven door Hermannus Wits, t' Utrecht, 1698." Het leven van den H. Jacobus, par. I t/m X, blz. 279 t/m 288.

I. De H. Jacobus, by-genaamd de Grootte, of wegens sijne jaren, als zijnde vry ouder dan de andere, of ter oorszaak van eenige bysondere hem van onsen Heer bewesen een en gunst, was een Galileër, gebooren waarschijnlijk, of tot Capernaum, of tot Bethsaïda, en een van Petri makkers in het vissen. Hij was de Soon van Zebdai, of Zebedeus, en na allen schijn selve, welchen de Joden in hunnen Talmud, Rabbi Jacobus, of Jacob de soon van Zebedeus noemden, die ook een visscher was, en verscheyden knegten in dat werk gebruykte (een omstadnigheyt, die wy van niemand anders vinden aangetekend), welk genoegsaam te kennen geeft, dat hy in dat handwerk en stijl van leven meer was dan de andere, gelijk hem Nicephorus beschrijft. De naam van sijn moeder ws Maria, by-genaamd Salome, eerst, gelijk een oud Arabisch schrijver seyde, genoemd Tauiphilia, die een dogtere, gelijk waarschijnlijk is, niet de vrouw van Cleopas, en een suster van Maria de moeder onses Heeren was, niet haar eygen suster, als men seyde (also de gesegende maagd, na lle waarschijnlijkheyt, een eenige dogter was) maar haar naaste nicht, die volgens de gewoonte en 't gebruyk der Joden, (welke alle so na-bestaande gewoon waren

den naam van broeders en susters te geven) haar suster genaamd wierde: uyt welchen hoofde hy de eer had van onsen Saligmaker selfs na den bloede na te bestaan. Hy wierde opgevoed in het visschers ambagt. Geen werk, wanneer het maar eerlijk is en iemand kan besig houden, is te gering: ook mag het niet voor oneerlijk en schandelijk gehouden worden, wanneer men sig verbeeld, dat onse Heer selfs, de Soone Gods, sig so verre vernederde, dat hy niet alleen, so men meende, de soon wierde van een Timmerman, maar so lang hy onbekend was, en een afgesonderd leven leydde, in 't ambagt van sijn vader was, so dat hy sig niet enkelijk aan overdenkingen en hemelsche beschouwinge overgaf, of van allen ommevang in de wereld onttrok, en in de eensaamheyt als een heremyt, of kluyseenaar sig verbergde, maar in een werksamen levens-loop besig hield, doende het werk van een Timmerman (en wel bysonderlijk, na het ons een der Ouden verhaald, ploegen en joken makende) welk de Heylige Historie ons niet alleen klaarlijk te kennen geeft, maar van alle Oude schrijvers in de Kerk wordt vast gesteld, en by ouds so bekend was, dat het veeltijds den Christenen door de Heydenen tegengeworpen en verweten wierde. Hier

uyt ontstond dat snedig en scherp antwoord van een Christen Schoolmeester aan den befamnden redenaar Libanius te Antiochien; want dese, ten tijde als Julianus in sijn veldtocht na Persien opgetrokken was (daar hy omquam) dien meester spottelijk vragende: Wat de soon van den Timmerman nu al deed? kreeg tot antwoord, dat de groote maker van de wereld, dien hy schimpelijk den Soon des Timmermans had genoemd, een dood-kist voor sijn Meester Julianus maakte: waar op volgde, dat'er aanstonds de boodschap van desselfs dood quam. Maar dit alleen in 't voor-by-gaan.

II. De H. Jacobus was dan besig in sijns vaders hand-werk, niet verdrietig om dat het sulken geringen ambagt, of moedeloos, om dat'er so veel werk aan vast was, en (gelijk dog den segen van den hemel meest altijd komt over menschen, die op een goeden weg eerlijk en neerstig wandelen) daar in doende zijnde, quam onse Saligmaker aan de zee van Galileën, die hem en sijn broeder in het schip sag, en hen beyde tot sijne Discipelen riep, met welke woorden een Goddelijke kragt vergeselschap ging, so dat sy deselve niet so ras hoorden, of sy waren se gehoorsaam, verlieten alles met blijdschap en volgden hem. Sy betwisteden sijn bevel niet: sy trokken 't geen hy beloofde niet in twijfel: sy bekommerden sig niet, om op al 't geen dees hun onderneming konde volgen, of op de moeyelijkheden en gevaren, die'er aan sulken bediening souden vast sijn, te denken, maar gaven sig

veerdig over tot allen dienst, daar toe, hy hen mogt willen gebruyken; en dese gewillige gehoorsaamheyt was te merklijker, doordien sy hunnen ouden vader in het schip verlieten, daar wy elders andere vinden henselven van so spoedig Christum na te volgen verontschuldigen, onder voorwendsel van hun vader te moeten begraven, of hun afscheyd van die in hun huys waren, te nemen. Geene sulke gemeene en ongenoegsame voorwendsel konden der Apostelen voornemen stremmen; sy stapten alle swarigheden en bedenkingen over, en verlieten hun tegenwoordig voordeel en maagschap. Seg niet dat het onnatuurlijk was, dat se hun vader, een oud man, en die henselven niet wel helpen konde, verlieten: want behalven dat se knegten tot sijnen dienst by hem lieten, so is het geen wreedheyt ontrent onsen aardsen, maar gehoorsaamheyt aan onsen hemelschen Vader, den eenen te verlaten, om de roeping en aanmaning van den anderen te volgen. Daarin segepraalde het geloof van Abraham, wanneer God hem geroepen had, om sijn maagschap en vaders huys te verlaten, om uyt te gaan, en te wonen in een vreemd land, niet wetende waar hy komen soude: ook is'er geen twijfel aan, of die Zebedeus selfs soude met onsen Saligmaker zijn gegaan, ten ware sijne hooge jaren hem belet hadden sulken omswervenden en moeyelijken levens-loop aan te veerden. Dog, hoewel sy hem voor die tijd verlieten, so is het niet buyten reden te gelooven, dat sy hem de Leere van den Messias, en de blijde boodschap

van de saligmaking hebben bekend gemaakt: te meer, om dat wy vinden, dat hunne moder Salome, so een hertelijke vriendinne, en geduurige navolgstster onses Saligmakers geweest is; welk egter, indien wy de rekening van sekeren Schrijver daar van goed keuren, niet eer van haar geschiedde, voor dat haar man, die niet lang na die boven gemelde roeping, immers voor de tijd dat onsen Saligmaker stierf, overleden was.

III. Het was niet lang daar nadat hy van een ordinair Discipel tot het ampt van een Apostel geroepen, en met eenige blijken van gunst boven de andere Apostelen vereerd wierd, zijnde een van de drie, die onse Heer gemeenlijk verkoor, om tot de geheymmer voorvallen en bedrijven sijnes levens, daar de andere van wierden uytgeslooten, toe te laten. Dus wierd hy met syn broeder Johannes en Petrus mede-genomen, als christus op een wonderdadige wijze de dogter van Jairus uyt den dooden opwekte; toegelaten tot het aanschouwen van Christi heerlijke verandering op den berg, en het aanhoren van de redenen tusschen Christus en die twee gesanten uyt den hemel voorgevallen; en met hem verder in den hof geleyd, om den swarten strijd, die de Heere Jesus, tot een voorbereyding van sijn verder lijden, ondergaan soude, aan te schouwen. Waarom nu onse Saligmaker dese drie Apostelen meer dan de andere dese bysondere gunsten bewees, valt niet licht te seggen, hoewel het seker is, dat onse Heer, die alle sijne daden na de beginselen van de

grootste wijsheyt en reden bestierde, daar toe wijse en bysondere redenen gehad heeft; 't zy dat dese drie van hem, om solemneeler en nader Getuygen van die bysondere voorvallen te wesen dan andere, waren afgesondert, op dat se daar door tot sommige deelen van hun Apostelschap dienstiger en voordeeliger ontrent andere souden worden gemaakt, of ook wel om hen die merkelijker soort van lijden en martelaarschap, dan andere, souden ondergaan, tegen het lijden te beter bereyden en te versterken.

IV. Ook was het geen kleyne blijk van bysondere eer, die onse Heer die drie Apostelen bewees, dat hy hen, tot het Apostelschap beroepende, een nieuwen (by hunnen eygen) naam gaf. Een saak by ouds niet ongewoon; want God, willende eenige personen tot groote en bysondere bedieningen afsonderen, heeft deselve meer dan eens nieuwe namen gegeven, gedelijk hy deed aan Abraham en Jacob; ja zelfs hadden ook de Heydenen die gewoonte, gelijk ons, al hadden wy geen andere bewijsen, uyt de voorbeelden blijkt, die wy daar van in de Schriftuur hebben, als van Pharao, die Joseph, wanneer hy hem tot het Stadhouderschap over Egypten verhoogde, een nieuwen naam gaf; en van Nebucadnezar, die 't selve deed aan Daniel en sijne medgesellen. Dus dan deed ook onse Heer in de verkiezing van deze drie Apostelen: aan Simon gaf hy den toenaam van Petrus, en aan Jacobus den sone Zebedeï en aan Johannes den naam van Boanerges, het welk is, sonen des donders.

Wat onse Saligmaker met dese benamingen eygentlijk beoogde, is ligter te gissen, dan seker te seggen. Sommige oordelen dat hen die laatste gegeven wierd, om dat se op den berg tegenwoordig waren, wanneer een stemme uyt de wolke quam, die seyde: Dese is mijn geliefde Soon, e.s.v. gelijk dan op een andere tijd, wanneer diergelijk gebeurde, het volk riep, dat het een donderslag was. Maar behalven dat dese reden in haar selfs mager en van geen gewigt is, so moest volgen, dat die naam aan Petrus, als die'er nevens hen tegenwoordig was, so wel als aan hen moest gegeven zijn. Andere meenen dat sulks geschied zy om hun helder en vrymoedig prediken van de Christelijke Religie aan de wereld, so dat sy geen dreygementen vreesden, nog door tegenstand moedeloos wierden, maar voort gingen, om te donderen in de ooren van de sorgeloose en slaperige wereld, en de conscientien der menschen wakker te maken, met de ernst en kragt hunner predikation, als een donder, die Gods stemme genoemd, en beschreven word met kragt te zijn, de woestijnen te doen beven, en de Cederen Libanons te verbrekken: of, dat het siende op de leere die sy overleverden, beduydde, dat sy de groote verborgentheden en bespiegelingen des Euangeliums met kragtiger uytdrukkingen dan andere souden voorstellen, welk Theophylactus dus uytdruckt: hy noemd de sonen Zebedei sonen des donders, als de groote predikers en de uytstekendste godsgeleerden, welk hoe het van onsen H. Jacobus zy zwaar geweest, meld ons

de Schirftuur geheel niet van, maar 't is sekerlijk bewaarheyt in desselfs Broeder Johannes, wiens Euangelium so vol hooge uytdrukkingen en diepe verborgentheden des Euangeliums van Christi Godheyt, eeuwig bestaan, e.s.v. is, dat hy van de Oude doorgaans geseyd word niet so seer te spreken als te donderen. Dog 't is waarschijnlijk, dat die uytdrukking niet anders betekend, dan dat sy in 't gemeen souden zijn eerste en uytstekende bediende in die nieuwe vertooning en toestand der saken, het invoeren van het Euangelium, of bedeeeling desselfs, die genoemd word een stem die hemel en aarde beweegd, welke beweging in het Hebreuwsch by den Propheet Haggai (2:7) door rash uytgedrukt, een beving betekend, en door een aardbeving, of een sterke beweging desselfs, met een geluyd, den donder gelijk, vergeselschap, wordt overgezet.

V. Maar wat ook hier van zy of niet, ik twijfel genzins, of onse Heer sag door die benaming op de drift en vrypostigheyt deser twee broeders, die voortvarender en heeter van inborst dan andere Apostelen schijnen geweest te zijn daar van ons in het Euangelium een merkelyk blyk voorkomt: Onse Heer sijn aangesigt grigt hebbende om na Jerusalem te reysen, sond eenige sijner Discipelen voor uyt, als fouriers, om hem plaats te bereyden; dese komende in een dorp der Samaritanen, wierden onbeleefdelyk bejegend, en het verblijf aldaar hen geweygerd; waarschijnlijk ter oorzaak van den ouden en

ingewortelden haat, die'er tusschen de samaritanen en de Joden was, en bysonder nu, om dat onse Saligmaker den berg Gerizim (daar hun solemneele plaats, en gelijk als de stapel van hun Godsdienst was) scheen te versmaden, doordien hy den selven voor-by ging, om tot Jerusalem te gaan aanbidden, waar uyt sy dan na allen schijn oorsaak opvatteden, om hem die gemeene beleeftheyt en bejegening, die men alle reysigers verschuldigd is, te weygeren. Over dit stuk van onbeleeftheyd en ongevoeligheyt waren de H. Jacobus en sijn broeder aanstonds so geraakt, dat sy hun Meester quamen vragen, of sy, gelijk Elias eertijds had gedaan, niet bidden mogten, dat vuyr van den hemel nederdaalde, en die onbeleefde en onherbergsame verslonde. So genegen is de mensch, op elke beuseling ten hemel te roepen, om de buytensporigheden van hunne onredelijke en onmatige driften ten dienst te staan. Maar onse Heer bestrafte hun yver, en seyde hen, Dat se de saak geheel verkeerd opvatteden; dat sijne Discipelen en navolgers van sulken gesteltenis en inborst niet waren; dat sulks met den aart en 't oogmerk van de Euangelische bedeeing niet over-een quam; dat hy in de wereld gekomen was, om een suyverder, vriendelijker, en aangenamer insetting, dan'er onder het Oude Testament ten tijde van Mozes en Elias was, in te voeren: De Sone des menschen, seyde hy, en is niet gekomen, om der menschen sielen te bederven, maar te behouden.

VI. Niet lang daarna reysde de Heer Jesus voor sijn lijden na Jerusalem, en seyde hen al gaande, om de gemoederen der Apostelen met de gedagten van sijn dood en het scheid van hen te beletten, wat hy al soude lijden, en dat hy egter na dat alles wederom soude opstaan. Maar de apostelen, hebbende groote gedagten en verwagting van een wereldsche magt en alleen-heersching, verstonden niet wel 't geen hy hen daar van seyde. Jacobus en sijn broeder ondertusschen vaststellende, dat de opstanding, daar hy van sprak, de tijd soude zijn, op welke hy sijn heerschappy en gebied soude aanvaarden, deden door hun moeder Salome hem een versoek doen. Sy, waarschijnlijk reeds steunende op haar maagschap met Christus, en herinnerende des Saligmakers belofte aan sijne Apostelen, dat sy op twaalf tronen sitten, en de twaalf geslagten Israels oordelen souden, en dat hy reeds hare twee zonen met sijn nader omgang, meer dan de andere, vereert had, hebbende met alle sedigheyt versogt hem te mogen spreken, begeerde van hem, dat, als hy sijn Koningrijk soude aanvaarden, en gaan besitten, hare twee zonen Jacobus en Johannes naast hem de voornaamste plaatsen van eer en aansien hebben mogten, sittende d'een aan sijn regter, en d'ander aan sijn linkerhand, gelijk als de hoofden van Juda en Joseph de eerste plaatsen onder de Overste der stammen by de Joodse Natie hadden.

Onse Heer wend daar op sijn reden tot die twee Apostelen, op welke ingeven hy wist dat hun moeder tot hem

gekomen was, en seyde hen, dat sy de natuur van sijn Koningrijk geheel niet bevatteden, gemerkt het selve niet in een uyerlijke pragt en heerschappy, maar in een inwendig leven en kragt bestond; dat de hoogste plaats in het selve soude zijn, geen arbeyd of moeyte te ontsien, en de grootste gevaren en pijnen uyt te staan; dat sy wel soudon doen, indien sy overleg maakten, of sy wel soudon konnen lijden 't geen hy lijden soude, drinken den drinkbeker, dien hy soude drinken; en met den doop gedoopt worden, waar mede hy eerlang in sijn bloed soude gedoopt worden. Onse Apostelen waren nog van hun eersugt niet genesen, maar 't zy dat sy de kragt van Christi redeneering niet verstonden, of te onbedagt op hun eygen kragten steunden, gaven hem tot antwoord, Dat sy dat allen konden doen. Maar hy, wien de goedheyt van sijn natuur altijd der menschen, ja zelfs sijner grootste vyanden, woorden en daden, ten beste deed uytleggen, nam geen gelegentheyd, om hen over hunne haastige en onbesonnene antwoord ten eersten en schaeprp te bestraffen, maar hun voorbarig spreken van het lijden opvattende, seyde hen, dat, wat het lijden aangaat, sy so wel soudon lijden (gelijk wy het ook so vinden geschied te zijn, also Jacobus eyndelijk een geweldigen dood stierf, en Johannes groote rampen en smerten, en, indien wy Chrysostomus en Theophylactus mogen geloof geven, het martel-lot zelfs uytgestaan heeft; hoewel andere, die de eerste tijden nader geweest zijn, ons versekeren, dat hy een natuurlijken dood gestorven

is), maar wat eenige bysondere eer en weerdigheyt raakte, hy door geen absolute en volstreckte gunste van hem daar in anders wilde ordonneren, dan na de regelen en het voorschrift, die hy van sijn Vader ontfangen had. Dit eersugtig versoeck der sonen Zebedei was de andere Apostelen een aanstoot, en wierd van hen qualijk opgenoemen. Maar onse Heer, om hen neder te setten, begonde met hen te redeneeren over de natuur van den staat des Euangeliums, dat het daar in niet was, gelijk in de Koningrijken en Vorstendommen der wereld, daar de Groote onderdanigheyt, dienst en trouwe ontfangen van de geene die onder hen staan, maar dat in sijnen dienst nederigheyt en onderwerping de weg tot eere was, en dat hy, die de grootste swarigheden uytstaat, en de mildadigste is, soude de grootste zijn, gemerkt men aldaar de voor-rang afmeet na dat iemand yverig is, en sig tot de minste diensten ten beste van der menschen sielen gewillig over geeft; welk egter niet meer was, dan hy door sijn eygen voorbeeld hen ten overvloed geleerd had, als zijnde in de wereld gekomen, niet om zelfs met een pragtigen toestel van staat en heerlijkheyt gedient te worden, maar om andere te dienen, en sijn siele (en leven) te geven tot een randsoen voor veele. Door die reden nu waayde die storm over, en hunne uytspoorige driften en onlusten begonden te besadigen, en te stillen.

VII. Wat den H. Jacobus na onses Salignmakers hemel-vaert heeft gedaan, word ons nog in de Heylige nog in de

Kerkelijke Geschiedboeken seker verhaald. Sophroniscus wil, dat hy gepredikt heeft tot de verstroyde Joden, waar door hy sekerlijk die verstroying verstaat, die de bekeerde Joden na de dood van Stephanus overquam. De Spaanse Schrijvers houden doorgaans staande, dat hy alom in Judea en Samaria het Euangelium gepredikt hebbende, na de dood van Stephanus gekomen is na het Westen, en bysonderlijk in Spanjen, (sommige voegen'er Brittannien en Yrland by), alwaar hy de Christen Religie soude geplant, eenige uytgekoorene Discipelen de voltrekking van 't geen door hem begonne was, aanbevolen hebben, en daar van daan ten laatsten na Jerusalem weder gekeerd zijn. Dog hier van doen sig geene voetstappen by eenige oude Schrijvers vroeger op dan in het midden van de eeuwen der Kerke des Nieuwen Testaments, daar sulks gemeld word van Isidoris, in het Brevier van Toledo, en het Arabisch Boek van Anastasius, patriarch van Antiochien, over het lijden der Martelaars, gelijk ook by eenige andere na hem. Ja Baronius selfs, hoewel hy dat verhaal so aangenaam en aannemelijk poogd te maken, aals hem mogelijk was, en het gene daar kan worden tegen geworpen zoekt te beantwoorden, bekend egter ten laatsten, dat hy dat enkelijk gedaan had, om te toonen, dat het geen onmogelijke saak, nog so wanschappen en uytsporig verdigtself was, als'er sommige van maakten; en elders loochend hy het plat uyt, en verwerpt het t'eenemaal. 't Konde ook niet anders wesen, of hy moest sien,

dat de kortheyt van des Apostels leven, het by malkanderen blyven der Apostelen tot Jerusalem, selfs na het verstroyen der andere Christenen, en de waarschijnlijkheyt dat de Apostelen eenige jaren na onses Heeren hemelvaart niet buyten de palen van Judea gegaan zijn, geensins met sulken moeyelijken en langen reys, en de tijd, die hy in die gewesten soude moeten geweest zijn, over-een te brengen was. Weshalven het veyligst is sijn bediening binnen Judea, en de daar aangrensende Landen te bepalen, en hem te Jerusalem, daar wy hem sekerlijk vinden, te zoeken.

VIII. Herodes Agrippa, soon van Aristobulus, en soons soon van Herodes de Groote (onder welken Christus geboren was) was grootelijks begunstigd van den laatstgewesen keizer Caligula, en stond niet minder in de gunst van desselfs nasaat Claudius, die 't geen door sijn Voorsaot hem gegeven was bevestigde, en'er byvoegde de overige deelen van sijn Grootvaders gebied, Judea, Samaria en Abylene. Claudius nu in 't volle besit van het Keyserrijk zijnde, vertrok Herodes van Rome, om het nieuw-verkregen Koningrijk te gaan aanvaarden, en op alles ordre te stellen; een Vorst die dapper en moedig, wijs en omsigtig, en in alle konsten van beleeftheyt ongemeen bedreven was; een Vorst, die de bequaamheyt had, om vyanden te bevrienden, en 't misnoegen van den Keyser te versagten, of te ontgaan (getuyge daar van is sijn loos en snedig middel om Caligula's gunst te winnen,

dat hy de Joden gebood hem voor een God te houden) en, uyt wat hoek ook de wind mogt waayen, altijd wist zijn oogwit te bereyken; een Vorst, die gemeensaam en spraaksaam, dog voornamelijk een groot yveraar voor den Joodsen Godsdienst was, en nauwkeurig de Wet van Moses onderhield, so dat hy hemselven wagtte van alle onreynigheden na de Wet, en geen dag liet voor-by gaan, dat hy sig selven by het offeren niet vertoonde. Dese nu willende sig selven by het intreden van zijn heerschappy in de gunste van het volk wikkelen, en door eygen yver en neyging gedreven, sag daar geen beter middel toe, dan door het overvallen der Christenen, een soort van menschen, die hy wist, als een nieuw opgekomen secte, en welker Religie Mosis instellingen genoegsaam uyt-daagde, den Joden ongemeen hatelijk te zijn. Met dat oogmerk verwekte hy een vervolging: maar helaas: 't gemeene volk was te geringen offer voor zijn woede, yver, en oogmerk om de Joden te behagen, en daarom sogt hy een vetter en aansienlijker offer op. 't Was ontrent die tijd, dat de H. Jacobus, volgens zijn driftige en voortvarende inborst, de Joden vrymoedig bestrafte, en de waarheit en voortreffelijkheid der Christelijke Religie dapper voorstond, en daar door een bequaam voorwerp van zijn wreedheit wierd. Hy beval dan Jacobus te vatten, en gevangen te setten, en het vonnis des doods over hem te vellen; welk ingevolgde zijnde, wierd hy na de plaats sijns martelaarschaps uytgeleyd: dog onderwegen gebeurde het, dat de

Soldaat of Officier, die hem voor de regtbank had bewaard, of liever de aanklager van hem, gelijk Suidas ons seyde, door de ongemeene kloekmoedigheid en standvastigheid van Jacobus, ten tijde van zijn onderzoek getoond, overtuigd, berouw kreeg van 't geen hy had gedaan, voor des Apostels voeten neder viel, en om vergiffenis bad van 't geen hy tot sijnen laste gesegt had. De heylige man, daar over eenigins verbaast, hefte hem op, omhelste en kunste hem. Vrede, seyde hy, mijn soon, vrede sy met u, en u quaad sy u vergeven; die daar op aanstonds voor allen bekende een Christen te zijn, en also nevens Jacobus onthoofd wierd. Dus stierf de H. Jacobus, de eerste Martelaar onder de Apostelen; de eerste die onder hen die kroon won, blymoedig den drink-beker, van welke hy voor lang zijn Meester geseyd had te willen drinken, opvattende.

IX. Maar de Goddelijke wraak, die noyt slaapt, liet de dood van desen onnoselen en regtveerdigen man niet lang ongewroken, waar van, hoewel het de H. Lucas maar met weynige woorden voorsteld, Josephus, die, te dier tijd seven of agt jaren oud zijnde, het selve konde heugen, de Historie met alle hare omstandigheden, niet veel van 't geen de H. Historie-schrijver seyde, verschillende, ophaald. Niet lang na de martelisatie van den H. Jacobus, trok Herodes, den oorlog tegen de Tyriers en Sidoniers in 't hoofd hebbende, na Cesareen. Daar zijnde, deed hy uytroepen, dat'er ter eeren van den Keyser vertooningen

en speelen soudē aangestelt worden, waar toe al den Adel daar ontrent derwaarts quam. Des volgenden daags, vroeg in den morgenstond, vertoonde hy hemselven op het Schouw-burg, om tot het volk te spreken, bekleed zijnde met een rok, die met silver sierlijk en kostelijk doorwrogt was, waar op de stralen van de opgaande Son in de oogē des volks (dat na de uyerlijke vertooning de grootheyt gewoon is af te meten) sulken glans gaf, dat se alle met verwondering en eerbiedigheyt wierden ingenomen, en uytriefen (door vleyers, die het opheften, buyten twijfel gaande gemaakt), dat het een god was dien se sagen, en dat hy, die tot hen sprak, wat meer dan een mensch moest zijn. Dese godlose toeyuching nam Herodes aan sonder eenig misnoegen te toonen, of te betuygen dat daar door het Opperste Wesen verongelijkt wierd: maar een schielijk voorval veranderde dese vertooning, en deed dat bly-spel een droevig en doodlijk eynde nemen: want opsiende, wierd hy boven sijn hoofd, op een koorde, een Uyl gewaar, (waarschijnlijk ook een Engel, want so verhaald het de H. Lucas) die hy aanstonds aanmerkte als een droevige boode van sijn dood, gelijk se te vooren van sijn voorspoed en welstand geweest was. Straks daar op beving hem een ongeneelike swarmoedigheyt, en scherpe pijn in sijne ingewanden, die buyten twijfel door de wormen (van welke de H. Lucas gewaagt), die hem knaagden en verteerden, veroorzaakt wierd: waar op hy, sig tot de omstanders wendende uytrief; Sie hier den god, over welken

gy u verwondert, en u selven ten vollen van vleyery en valsheyt overtuigd: Sie my, dien gy even onsterfelijk noemde, door de wetten van het noodlot veroordeeld om te sterven. In sijn Paleys gebragt zijnde, vermeerderden syne pijnen hand over hand, en, hoewel het volk jammerde en weende, vastede, en om sijn leven en gezondheid bad, maakte hy op den vijfden dag een eynde van sijn leven. Maar om weder te keeren to den H. Jacobus.

X. Gedood zijnde, seyde men, dat sijn ligchaam een tweede reys na Spanjen gedaan heeft, daar men wil dat het nog rust. En seker, ik vind een breed verhaal van desselfs vervoering derwaards, meer dan voor sechshonderd jaren, seyde de uytgever, door een Monik van de Abdy La Fleury in Vrankrijk beschreven, welk hier op uyt komt: De Apostelen te Jerusalem voorgenoomen hebbende Ctesiphon (dien se tot Bisschop aanstelden, en andere hem tot hulp byvoegden) na Spanjen te senden, namen dese het ligchaam van den H. Jacobus, en gingen te sloop sonder riemen, sonder pylot, en sonder iemand, die hun reys bestieren soude, hen enkelijk op de verdiensten van dien Apostel, wiens ligchaam sy met haar voerden, verlatende. Na seven dagen varens quamen sy in een haven van Spanjen. Daar geland zijnde, wierd hen het ligchaam schielijk ontrukkt, en met vertooning van een ongemeen licht uyt den hemel vervoerd, sonder te weten werwaarts, tot de plaats vandesselfs begravenis. Ongemeen ontstelde het hen, gelijk

gy kont denken, dat so grooten schat hen ontnomen was; maar op hun gebeden en tranen wierden sy door een Engel geleyd tot de plaats daar de Apostel begraven was, twaalf mijlen land-waart in. Daar gekomen zijnde, gaven sy sig aan by een rijke Adellijke vrouw, Luparia genaamd, (die in die land-streek veel goed had, maar een sterke afgoden-dienares was), bidde haar, dat hen mogte worden toegelaten het gebeente van den H. Apostel in haar gebied te begraven: dog die bejegende haar schimpelijk en veragtelijk met veele vloeken en versweringen, en gebod hen verlov van den Koning des lands te gaan zoeken, welk sy deden; maar sy wierden van hem met alle soort van woede en raserny onthaald, en vervolgd, ter tijd toe dat hy dus doende om quam. Sy keerden dan weder na de Mevrouw in Gallicien, die sy door veele wonderen, (bysonder het dooden van een draak, die in die land-streek veel quaad deed) ten laatsten tot het Geloof bekeerden, die daar op hare beelden deed verbreken, de altaren om ver werpen, en haar eygen afgods-tempel gereynigd en gesuyverd hebbende, ter eeren van dien Apostel inwyde, waar door de Christelijke Religie in die geheele land-streek de overhand kreeg, en

over de afgodery segepraalde. Dit is het kort begriip van dat verhaal, welk gy den naam van een roman, of Historie kond geven, also ik het den Leser niet verder wil doen gelooven, als hy selfs sal goed vinden. Ik heb hier niet by te doen, dan dat het ligchaam van dien Apostel naderhand van Iria Flavia (desselfs eerste rust-plaats) na Compostella gebragt is; hoewel een geleerd man wil, dat het de selve plaats is, en dat de Historie beginnende geloof te krijgen, die plaats de naam ad Jacobum Apostolum, en naderhand Giacomo Postolo gegeven wierd, welk ten laatsten in die van Compostella veranderd is. Ik sal den Leser nog my selven niet vermoeyen, om op te halen, met hoe veel eerbied en plegtelijkheden de overblijfselen van dien Apostel nog in onsen tijd gedient worden, en wat ongelooflijke wonderen aldaar geseyd worden te geschieden: immers 't is uyt dien hoofde dat Baronius die plaats noemd het groote Magasijn van miraculen die de geheele wereld bekend zijn, en daar uyt besluyt, dat sijn ligchaam sekerlijk derwaarts vervoerd is. Wat my aangaat, ik soude, indien ik konde versekerd zijn dat die wonderen aldaar waarlijk geschieden, geen swarigheyt maken van sijn gevoelen toe te stemmen.

Schriftplaatsen voor zelfstudie betreffende Israël:

Het erfrecht ("eerstgeboorterecht", "zoonstelling") (vervolg)

Exodus 4:22, 23 Alzo zegt de HEERE: Mijn zoon, Mijn eerstgeborene, is Israel. En Ik heb tot u gezegd: Laat Mijn zoon trekken, dat hij Mij diene!

1Kronieken 5:1-2 De kinderen van Ruben nu, den eerstgeborene van Israel; (want hij was de eerstgeborene; maar dewijl hij zijns vaders bed ontheiligd had, werd zijn eerstgeboorte gegeven aan de kinderen van Jozef, den zoon van Israel; doch niet alzo, dat hij zich in het geslachtsregister naar de eerstgeboorte rekenen mocht; Want Juda werd machtig onder zijn broederen, en die tot een voorganger was, was uit hem; doch de eerstgeboorte was van Jozef.)

Jeremia 31:8-9 Ziet, Ik zal ze aanbrengen uit het land van het noorden, en zal hen vergaderen van de zijden der aarde; onder hen zullen zijn blinden en lammen, zwangeren en barenden te zamen; met een grote gemeente zullen zij herwaarts wederkomen. Zij zullen komen met geweest, en met smekingen zal Ik hen voeren; Ik zal hen leiden aan de waterbeken, in een rechte weg, waarin zij zich niet zullen stoten; want Ik ben Israel tot een Vader, en Efraim is Mijn eerstgeborene.

Ezechiël 37:16-19 Gij nu, mensenkind! neem u een hout, en schrijf daarop: Voor Juda, en voor de kinderen Israels, zijn metgezellen; en neem een ander hout, en schrijf daarop: Voor Jozef, het hout van Efraim, en van het ganse huis Israels, zijn metgezellen. Doe gij ze dan naderen, het een tot het ander tot een enig hout; en zij zullen tot een worden in uw hand. En wanneer de kinderen uws volks tot u zullen spreken, zeggende: Zult gij ons niet te kennen geven, wat u deze dingen zijn? Zo spreek tot hen: Alzo zegt de Heere HEERE: Ziet, Ik zal het hout van Jozef, dat in Efraims hand geweest is, en van de stammen Israels, zijn metgezellen, nemen, en Ik zal dezelve met hem voegen tot het hout van Juda, en zal ze maken tot een enig hout; en zij zullen een worden in Mijn hand.

Ezechiël 47:13 Alzo zegt de Heere HEERE: Dit zal de landpale zijn, naar dewelke gij het land ten erve zult nemen, naar de twaalf stammen Israels: Jozef twee snoeren.

Daniel 2:44 En dat koninkrijk zal aan geen ander volk overgelaten worden.

Romeinen 9 :4 Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen (= huiothesia = zoonstelling) en de heerlijkheid en de verbonden en de wetgeving en de dienst van God en de beloftenissen; welker zijn de vaders en uit welke Christus is, zoveel het vlees aangaat, Dewelke is God boven allen te prijzen in der eeuwigheid. Amen.

Wordt vervolgd.

Agenda van Ab Klein Haneveld

Helaas onder viraal voorbehoud: zie de agenda op www.bijbelstudie.nl

ALKMAAR donderdag 1/15/29 okt;
12/26 nov; 10 dec; 21 jan; 4/18 feb;
4/18 mrt; 1/15/29 apr; 27 mei;
19:45 uur;
"Delta", Oude Kanaaldijk 2;
De brief aan Efeze

EMMEN maandag 21 sep; 5 okt;
2/16/30 nov; 14 dec; 25 jan;
8/22 feb; 8/22 mrt; 19 apr; 17 mei;
19:30 uur;
Ichthuskerk, Walstraat 21;
De profet Jesaja

AMERSFOORT woensdag 23 sep;
7 okt; 4/18 nov; 2/16 dec/ 27 jan;
10/24 feb; 10/24 mrt; 7/21 apr;
19 mei; 19:30 uur;
"De Hoeksteen",
Klaartje Donzepad 59;
Het boek Genesis

LINSCHOTEN maandag 28 sep;
12/26 okt; 9/23 nov; 7 dec; 18 jan;
1/15 feb; 1/15/29 mrt; 12/26 apr;
20:00 uur;
"Bij de Tol", Nieuwe Zandweg 12;
David en zijn Huis

APELDOORN

26 sep; 14 nov; 16 jan; 13 mrt;
zaterdag, 10:00 tot 16:00 uur;
Het Bolwerk, Ravelijn 55;

Nederlands Bijbelstudie Contactdag

onderwerp op **26 september**:

Paulus & Profeten in Rom.9-11

METEREN zondag 4 okt; 1/29 nov;
24 jan; 21 feb; 21 mrt;
18 apr; 16 mei; 13 jun; 10:00 uur;
Dorpshuis, Achtersteweg 17
De brieven aan Timotheüs

OLDEBROEK dinsdag 29 sep; 13/27
okt; 10/24 nov; 8 dec; 19 jan; 2/16 feb;
2/16/30 mrt; 13/27 apr; 19:45 uur;
Stationsweg 43;
Het Evangelie van Lukas

BEEKBERGEN zondag 27 sep; 6 dec;
Dorpsstraat 28-36
10:30 uur, "De Hooge Weye"

OLDEBROEK zondag 20 sep; 4 okt;
1/29 nov; 13 dec; 24 jan; 7/21 feb;
7/21 mrt; 4/18 apr; 2/16/30 mei;
17:00 uur; LHNO gebouw;
Van Sytzamalaan 3

BEVERWIJK zondag 7 jun; 13 sep;
8 nov; 10:00 uur; B.H.K.-gebouw,
Groenelaan 74

DRACHTEN donderdag 8 okt; 5/19
nov; 3/17 dec; 14/28 jan; 11/25 feb;
11/25 mrt; 8/22 apr; 20:00 uur;
Rode Kruis gebouw, Omloop 42;
Johannes & het Christelijke leven

URK dinsdag 22 sep; 6 okt; 3/17 nov;
1/15 dec; 26 jan; 9/23 feb; 9/23 mrt;
6/20 apr; 18 mei; 19:30 uur;
Marsdiep 1 a,
De zondeval en verder

Eindtijd en apocalyps

zijn schrikaanjagende termen. Het vergaan van de beschaving, de planeet of zelfs het zonnestelsel zijn populaire onderwerpen in de amusements-industrie en de "social media". Maar apocalyps is gewoon de naam van het bijbelboek Openbaring, dat voluit heet: "De openbaring van Jezus Christus". De apocalyps is niets anders dan de openbaring, de verschijning, de komst van Jezus Christus in heerlijkheid om dat sinds Adam beloofde koninkrijk op aarde te vestigen en daarmee de troon van David in Jeruzalem te herstellen. Dat is niet het vergaan van de wereld. Maar terwijl de Bijbel deze dingen vanaf de eerste bladzijden aankondigt, wordt de komst van Koning Jezus op de troon van David binnen het christendom officieel als dwaling en sektarische leer aangeduid. Christus' oordeel over de volkeren bij Zijn wederkomst wordt daardoor verward met het oordeel van de Jongste Dag en het vergaan van de wereld. Kortom, officieel is er geen plaats voor begrippen als opname (verzameling) van de Gemeente, verzameling van Israël, herstel in Jeruzalem van Davids troon. Men kent alleen nog De Jongste Dag, d.w.z. het vergaan van de wereld. En daarmee wordt dan toch wel een bijster groot deel van de Bijbelse Boodschap genegeerd. Want "God, de Heere, zal Hem de troon van Zijn vader David geven." Daartoe leidt "De tijd van het einde" en de apocalyps.

Hartelijk welkom online. Zie blz. 7.

Ab Klein Haneveld

Nederlands Bijbelstudie Circulaire

Uit de statuten: "De Stichting Nederlands Bijbelstudie Centrum stelt zich ten doel de kennis van de inhoud van de Bijbel, die zij beschouwt als Gods Woord, te verspreiden. De stichting tracht haar doel te verwezenlijken door getuigenis in woord en geschrift." In de praktijk wordt dit o.a. gedaan door het houden van bijbel-studie-avonden, tentcampagnes, contact-dagen, collegedagen en conferenties, studiereizen; de uitgave van de lezingen op audio-cd's en cassettes; de uitgave van brochures en deze circulaire. *Financieel is het Nederlands Bijbelstudie Centrum afhankelijk van vrijwillige bijdragen.*

Correspondentieadres
Benny Goodmanstraat 40
1311 RA Almere
telefoon (036) 53 62 976
www.bijbelstudie.nl
info@bijbelstudie.nl

Giften
NL03 INGB 0005 5676 69
NL88 RABO 0308 7470 46
ten name van
Nederlands Bijbelstudie Centrum

Giften voor de tentevangelisatie
NL87 RABO 0103 5810 06
ten name van
N.B.C. Evangelisatie

Beide stichtingen hebben een
ANBI goedkeuring